

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਲਈ 1956 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਵਾਰਡ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਨਕਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਕੋਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪੋਨੇਸ਼ਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰੇ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਕੂਲ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਲਈ 1956 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ 587 ਵਿੱਖੇ 9 ਬਿਸਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. 100.

RNM

””

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1969 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 502

27 ਜੂਨ 1969

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1898) — ਧਾਰਾ 173(4) — ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I)- ਧਾਰਾ 145 — ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 173(4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ — ਕੁਝ 'ਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਬਿਆਨ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮਜੀ ਦਾਸ ਆਦਿ, (ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.)

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜਿਹੜਾ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਨੂੰ 'ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ' ਦੀ ਧਾਰਾ 173(4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੇ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ

ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਚੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ, ਜੇਕਰ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ - ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਿਹਾ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲ ਦਿਵਾਉਂਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (ਪਰਾ ੩)

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਨੀ ਲਾਲ ਵਰਮਾ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ, ਮਿਤੀ 27 ਮਈ, 1969 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 1/ ਐਫ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਏ.ਐਸ. ਆਈ.

ਡੀ.ਐਨ.ਆਰ. ਅਮਪਾਲ, ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਵਕੀਲ -ਜੀ ਐਨਰਲ, ਪੀ ਅਨਜਬ, — ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ ਕੇ.ਐੱਸ.ਕੇ ਵਾਤਰਾ, ਇੱਕ ਡੀਵੋਕੇਟ।

ਐਨ ਅਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਨ ਅਰੂਲਾ, ਜੇ.- ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਨੀ ਲਾਲ ਵਰਮਾ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ, ਮਿਤੀ 27 ਮਈ, 1969 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਦਾ ਕਥਿਤ ਪਿਛਲਾ ਬਿਆਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਰਿਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ

(2) ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਚੋਸ਼ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਰਿਫਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੋਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ ਨਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ' -

ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਇਸ ਲਈ, ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।

(3) ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(4) ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਸ੍ਰੀ ਡੀ ਐਨ ਰਾਮਪਾਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦਾ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ। ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਅਜਿਹੀ ਲਿਖਤ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ; ਪਰ, ਜੇ ਲਿਖਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਖੰਡਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਹੈ

ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ

ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਦੇ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਐਲ. ਗੋਸਾਈ ਆਦਿ, (ਸੋਢੀ, ਜੇ.)

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੇ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ - ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਹ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲ ਦਿਵਾਉਂਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕਥਨ ਦੇ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਖੰਡਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਸਭ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀਆਂ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਜੇ.

ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਦੇ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਕੈਐਲ ਗੋਸਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਰਾ।

1068 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 3470

14 ਜੁਲਾਈ 1969

1947 ਦਾ XIV)— ਧਾਰਾ 2(j) ਅਤੇ 10—ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਸੇਵਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—ਕੀ ਧਾਰਾ 2(j) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ "ਉਦਯੋਗ" ਹੈ—ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ—ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ—ਕੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।